

Dansa d'Arenys de Munt

Arenys de Munt

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Arenys de Munt

Coordenades:

Latitud: 41.609
Longitud: 2.54034
UTM Est (X): 461700
UTM Nord (Y): 4606467

Classificació

Número de fitxa 08007 - 181
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Música i dansa
Estil / època: Modern
Segle XVII
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Vigent
Protecció Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dv., 07/07/2006 - 02:00

Descripció

Dansa oberta de forta tradició arenyenca que es balla per la Festa Major i per la revetlla de Sant Joan. La dansa d'Arenys de Munt es compon d'entrada, cargol, espolsada i sortida. Entren les parelles a la plaça, en direcció contrària a les agulles del rellotge, els músics toquen una introducció que serveix alhora perquè l'home fa fer risto a la balladora i s'agafen les mans esquerreres pel davant i les mans dretes pel darrere, la

dona recolzant-la a la seva cintura i l'home posant la seva mà amb la d'ella, i agafades les mans a la cintura d'ella disposats per fer les tres primeres figures de 16 compassos cada una.

Primera melodia dels primers 16 compassos, amb la cama dreta estirada endavant i el peu en posició de punteig, amb pas de minuet, puntejant tres cops a terra, amb dos compassos, seguidament es camina tres passes petites, a la tercera passa es trobaran amb el peu esquerre al davant i també faran el mateix que han fet amb el peu dret. Alternativament fins el compàs 16, en què quedaran amb el peu esquerre al davant. Amb aquesta posició i amb els 16 compassos següents (segona melodia) en el peu esquerre saltant al costat, marcant un punt cap a l'esquerra i simultàniament s'alça el peu dret; el mateix peu esquerre, sense perdre el compàs, també saltant, marcant un punt cap al centre pel davant de la cama dreta i el peu dret torna a alçar-se igual. Tot seguit es fa 3 passes petites començant amb el peu dret com en la figura anterior quedant el peu dret al davant, i que fa el mateix que ha fet amb el peu esquerre, i així es va alternant de peu de manera continuada fins al compàs 16, en què queden amb els peus junts.

La tercera melodia (16 compassos) és de ball pla, començant amb el peu dret endavant cap a l'esquerra, i després esquerra cap a la dreta, fimbrent una mica el cos, i així fins al compàs 15 en què, deixant-se de les mans dretes en que discretament es separen una mica, en el compàs 16 queden en rodona, de peus junts, i de cara a dins, agafats de les mans.

Quarta melodia (64 compassos), es fa un cargol saltant en galop en que el capdanser trenca dansa, iniciant per dins un moviment en espiral fins el compàs 16. Després es gira per la seva esquena i desfà el cargol. Al compàs 32 tots estan en rodona de cara a fora, en què entren d'esquena per fer el cargol de cara al públic, fins al compàs 48. Es torna a desfer el cargol i tornen a quedar en rodona de cara a dins. En els dos darrers compassos, l'home fa fer risto a la balladora i queden deixats anar de mans, i en dues rodones els homes a la part de dins i les dones a la part de fora encarats.

La 5ª figura és l'espolsada (14 compassos), els homes anaven passant per davant de totes les balladores espolsant un xic davant de cadascuna fins a tornar a la seva. Era la part més rellevant de la dansa. Els 10 primers compassos les dones fan ball pla i els homes espolsada; al compàs 10 posen peus junts i alhora fan un petit acatament amb el cap com a salutació; amb els compassos 11 i 12, agafats de les mans fan un risto, per sota els braços procurant tenir-los ben junts al passar per sobre els caps. Els dos compassos finals, l'home agafant la mà esquerra de la dona li fa un risto senzill per sota el seu braç dret i sense deixar-se anar de la mà, va endavant i cap a l'esquerra quedant a la part de fora la rotllana, i la dona a dins. Això es va repetint fins a retrobar-se amb la parella.

Per acabar, els músics tornen a fer una introducció i s'agafen novament les mans esquerreres per davant i les mans dretes pel darrera a la cintura d'ella. La música és com la inicial, però utilitzant la que calgui, tota vegada que serveix per fer la sortida, en què es repeteixen els tres motius primers, o bé es fan de ball pla com la figura tercera, i així surten de plaça.

Observacions:

La gent es mudava per la dansa, s'estrenaven vestits i joies i s'iniciaven prometatges. La gràcia de la dansa consisteix en cargolar-se i descargolar-se sense trencar-la mai.

Història

Des de la meitat del segle XIX, el Foment de Sant Martí tenia cura de la Festa Major, on la dansa n'era una gran protagonista, ja que els que ballaven gaudien de gran prestigi, sortint a ballar en primer lloc les autoritats. D' Abàsolo (2004) situa l'origen a finals del segle XVII i durant el XVIII.

Antigament, la dansa era ballada per la Festa Major, l'11 de novembre (Sant Martí), en sortir de l'Ofici, i l'endemà a la tarda, sempre a la plaça de l'església.

Les antigues Germandats de Sant Joan, Sant Jaume i Nostra Sra. Del Remei organitzaven ball a la plaça les tardes i les nits dels dies 24 de juny i 25 de juliol.

Als anys 60 del passat segle es va deixar de fer i no es va recuperar fins l'any 1976 amb la vinguda de la flama del Canigó.

Bibliografia

ABÀSOLO, Carles d'. (2004) La dansa d'Arenys de Munt. Fulls arenyencs de cultura, núm. 8, novembre de 2004. Ajuntament d'Arenys de Munt.

